

PROGRAMSKO PROJEKTNO KONKURSNO FINANSIRANJE MESNIH ZAJEDNICA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

PROGRAMSKO / KONKURSNO

FINANSIRANJE

ZAJEDNICE

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO - SRBIJA
FUND FOR AN OPEN SOCIETY - SERBIA

PROGRAMSKO PROJEKTNO KONKURSNO FINANSIRANJE MESNIH ZAJEDNICA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE

Izdavač
Udruženje građana Sretenje
Nemanjina 12 Požega

Za izdavača
Zdenka Kovačević,
Udruženje građana Sretenje

Tiraž
100

Priprema za štampu
GrafoNova Užice

Novembar, 2016

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO - SRBIJA
FUND FOR AN OPEN SOCIETY - SERBIA

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Zaključci i Preporuke Izveštaja „Evropske javne politike u oblasti javnih finansija, njihova implementacija u RS – stečena znanja i iskustva korisna za pristupne pregovore“	4
2.1. Zaključci Izveštaja	4
2.1. Preporuke Izveštaja	8
3. Pravni okvir za programsko/projektno konkursno finansiranje mesnih zajednica u Srbiji	11
3.1. Zakonodavni okvir	11
3.2. Lokalni relevantni propisi i pravni akti	11
4. Institucionalni okvir za programsko/projektno konkursno finansiranje mesnih zajednica u Srbiji	12
4.1. Relevantne institucije na državnom nivou	12
4.2. Relevantne institucije na lokalnom nivou	12
5. Budžetski aspekt primene modela programsko / projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u Srbiji	13
6. Računovodstveni aspekt primene modela programsko/ projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u Srbiji	16
7. Postupak uvođenja modela programsko/projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u zainteresovanim jedinicama lokalne samouprave	17
7.1. Donošenje odluke JLS za uvođenje modela PPKF MZ	17
7.2. Organizovanje inicijalnih sastanaka sa predstavnicima Saveta MZ	17
7.3. Formiranje i organizovanje rada fokus grupa	18
7.4. Formiranje i rad radne grupe	18
7.5. Javne rasprave:	18
7.6. Realizacija treninga (radionice) za nadležne osobe iz opštinske uprave	18
7.7. Realizacija treninga (radionice) – programski budžet i korisnici javnih sredstava – korisnički aspekt:	19
7.8. Realizacija treninga (radionice) – strateško planiranje i programski budžet – korisnički aspekt sa pozicija MZ:	19
7.9. Realizovanje treninga (radionice) – pisanje predloga projekta po usvojenoj dokumentaciji PPKF MZ	19
7.10. Realizacija treninga (radionice) – monitoring, evaluacija i izveštavanje po usvojenoj dokumentaciji PPKF MZ	19
8. Set nacrta potrebnih dokumenata za implementaciju modela programsko/projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u Srbiji	21
8.1. Pravilnik / Odluka o sufinansiranju projekata koji doprinose unapređenju života građana u mesnim zajednicama na teritoriji jedinice lokalne samouprave	21
8.2. Obrazac za predlog projekta	26
8.3. Obrazac antikorupcijske izjave	30
8.4. Obrazac izjave o sufinansiranju projekta iz drugih izvora	32
8.5. Ugovor o korišćenju bespovratnih lokalnih budžetskih sredstava	33
8.6. Obrazac izveštaja o realizaciji projekta	35
Prilozi	38

1. Uvod

Ova publikacija namenjena je predstavnicima jedinica lokalnih samouprava i mesnih zajednica u Republici Srbiji, zainteresovanoj stručnoj javnosti i građanima. Ona je u stvari uputstvo za uvođenje modela Projektno programsko konkursnog finansiranja (u daljem tekstu PPKF) mesnih zajednica (u daljem tekstu MZ).

Zakon o budžetskom sistemu Republike Srbije je uveo programsko finansiranje budžetskih korisnika, kao jedan od mehanizama za planiranje i kontrolu budžetskih sredstava. Primenjujući taj novi mehanizam, Udruženje građana „Sretenje“ Požega je, u 2012. godini, započelo realizaciju projekta PPKF MZ u opštini Požega. Cilj nam je bio da oslanjajući se na tadašnji zakonski okvir u Republici Srbiji, uz aktivno učešće predstavnika MZ, pokrenemo proces uvođenja i implementacije modela PPKF MZ u opštini Požega.

Tokom 2012. godine, analizu pravnog okvira na nacionalnom i lokalnom nivou za uvođenje modela PPKF MZ radio je „BIRODI“ („Biro za društvena istraživanja“) i njihov predstavnik Pavle Dimitrijević. Deo koji se odnosi na obuku zainteresovanih za uvođenje ovog modela, zajedno su kreirale Radmila Miković („RM razvojni konsalting“ Kragujevac) i Zdenka Kovačević (UG „Sretenje“ Požega). U 2013. i 2014. godini, UG „Sretenje“ Požega radilo je na jačanju kapaciteta kako MZ, tako i lokalne vlasti u opštini Požega, čime je doprinelo uspešnom uvođenju i primeni PPKF MZ.

U 2015. godini, implementiran model iz opštine Požega sa stečenim iskustvom, UG „Sretenje“ Požega prenosi u Južnobački okrug, u opštine Bački Petrovac i Žabalj, uz pomoć lokalne koordinatorkе – diplomirane pravnice Darije Šain, bivše načelnice Južnobačkog okruga.

U 2016. godini, stečena iskustva iz opština Požega, Bački Petrovac i Žabalj, UG „Sretenje“ Požega implementira u Istočnoj Srbiji u Zaječarskom okrugu, u opštinama Soko Banja i Knjaževac. Na uvođenju modela PPKF MZ u Soko Banji i Knjaževcu, pored UG „Sretenje“ Požega uključeni su Centar za održivi lokalni i regionalni razvoj – Šušeoka, Marija Žikić (zaposlena u opštinskoj upravi Soko Banje – Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj), Dragan Spirić (zaposlen u gradskoj upravi Vranja), ekspert za programski budžet, kao i lokalni koordinator na projektu „Programsko / konkursno finansiranje mesnih zajednica u Zaječarskom okrugu“ – Branislav Ranđelović.

Nakon četvorogodišnjeg rada na uvođenju PPKF MZ stečena su velika znanja i iskustva koje želimo da podelimo svim zainteresovanim sa namerom da se olakša rad lokalnim samoupravama u Srbiji u procesu uvođenja ovog modela finansiranja MZ i na taj način, lokalne javne finansije učine transparentnijim, a lokalne samouprave otvorenijim za stvaranje uslova za održiviji razvoj.

Zdenka Kovacević, UG „Sretenje“ Požega

Nenad Mihailović, „Centar za održivi lokalni i regionalni razvoj“ Šušeoka

2. Zaključci i Preporuke Izveštaja „Evropske javne politike u oblasti javnih finansija, njihova implementacija u RS – stečena znanja i iskustva korisna za pristupne pregovore“¹

2.1. Zaključci Izveštaja

„Građanima Srbije je, Ustavom i Zakonom o lokalnoj samoupravi, zagarantovano pravo na lokalnu samoupravu. „Lokalna samouprava je pravo građana da upravljaju javnim poslovima od neposrednog, zajedničkog i opšteg interesa za lokalno stanovništvo, neposredno i preko slobodno izabranih predstavnika u jedinicama lokalne samouprave, kao i pravo i sposobnost organa lokalne samouprave da, u granicama zakona, uređuju poslove i upravljaju javnim poslovima koji su u njihovoj nadležnosti i od interesa za lokalno stanovništvo.“

Šire posmatrano, gradske opštine, ali i MZ, kao oblici mesne samouprave koje osnivaju JLS, čine lokalnu samoupravu u Srbiji.

MZ imaju veoma značajne nadležnosti za svakodnevni život građana. Navodimo sledeće: Izgradnja, održavanje i korišćenje komunalne infrastrukture; Komunalno uređenje naselja (Održavanje čistoće ulica / Uređenje i održavanje zelenih površina / Održavanje seoskih grobalja / Održavanje javnih česmi i sl.); Zadovoljenje potreba u oblasti civilne zaštite (klizišta i odroni, poplave / kanalske mreže, suše, požari...); Zaštita i unapređenje životne sredine; Održavanje i korišćenje poslovnog prostora datog na upotrebu MZ; Organizovanje humanitarnih akcija za razne socijalne kategorije građana MZ; Organizovanje i finansiranje zajedničkih potreba u oblasti kulture i fizičke kulture, i Organizovanje i finansiranje kulturnih i sportskih manifestacija.

Finansiranje navedenih nadležnosti MZ vrši se iz: (1) sredstava utvrđenih odlukom o budžetu JLS, uključujući samodoprinos; (2) donacija, i (3) prihoda koje MZ ostvare svojom aktivnošću.

Finansijski plan MZ predstavlja instituciju lokalnih javnih finansija i, kao takav, finansijski izraz Programa rada Saveta MZ za određenu godinu. Program rada i Finansijski plan MZ se koriste za planiranje rashoda i raspolaganje dobijenim javnim (budžetskim) sredstvima tokom čitave fiskalne godine (*Zakonom propisana obaveza da se dostavljaju godišnji Finansijski plan i Program rada MZ*). Istovremeno, oni bi trebali da budu osnova za godišnje finansijsko izveštavanje Saveta MZ (*Najmanje jednom godišnje, do 30/04 tekuće godine za prethodnu godinu, MZ su obavezne da podnesu Izveštaj o svom radu, ostvarivanju programa i korišćenja budžetskih sredstava JLS*). Takođe, oni su važan instrument za raspodelu ograničenih finansijskih resursa među konkurentnim aktivnostima koje treba priorizovati prema ciljevima definisanim u Strategijama održivog razvoja MZ. S obzirom da potrebe MZ uvek prevazilaze raspoložive lokalne javne (budžetske) novčane resurse, sredstva data jednoj MZ uskraćena su drugim, a sredstva dodeljena jednoj MZ za konkretnu prioritetnu aktivnost (aktivnosti) onemogućavaju realizovanje drugih, manje prioriternih. Primena teorije oportunitetnog troška na raspodelu lokalnih javnih (budžetskih) sredstava nameće obavezu da se efekti utrošenih sredstava ne mere samo prema mestu troška, već i prema mestu mogućeg (oportunitetnog) troška – tj. mestu gde su / kome su ta sredstva uskraćena.

Unapređenje budžetskog procesa predstavlja deo širokog spektra reformi javnih finansija koje RS poslednjih godina sprovodi kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Taj proces stavlja naglasak na utvrđivanje prioriteta i optimizaciju potrošnje u cilju podsticanja privrednog rasta i efikasnog pružanja kvalitetnih usluga javne uprave.

Reforma u upravljanju lokalnim javnim finansijama koja se svodi na uvođenje programskog upravljanja budžetom JLS, praćena implementacijom sistema FUK, ne shvata se u dovoljnoj meri od strane nadležnih (administrativna uprava JLS, MZ i građana), kao reforma upravljanja sa tranzicijom od troškovne na politiku orijentisanu na ishode i rezultate (usvojenih strateških ciljeva) sa fokusom na upravljačku odgovornost kod KJS, što treba da rezultira ekonomičnim, efikasnim i delotvornim upravljanjem lokalnom javnom potrošnjom.

¹ Preuzeto iz Izveštaja nastalog kao rezultat istraživanja sprovedenog u okviru projekta „Programsko/konkursno finansiranje mesnih zajednica u Zaječarskom okrugu“

Imajući u vidu kompleksnost cilja sprovedenog istraživanja, koji je bio usmeren na ostvarenja u četiri pravca, kao i cilja ovog Izveštaja da se, njegovim zaključcima i preporukama, doprinese podizanju pregovaračkih kapaciteta naših relevantnih tela – učesnika u procesu pristupnih pregovora, zaključujemo sledeće:

1. U sprovedenom istraživanju najveće učešće imaju ispitanici u statusu građana (63%), sa srednjoškolskim (zanatskim) obrazovanjem (52%), zaposleni na neodređeno vreme (46%), koji dolaze iz seoskih MZ (60%);
2. Postepeni prelazak sa dosadašnjeg modela finansiranja MZ na PPKF, prvo kao pratećeg (dopunskog) modela, a u drugoj fazi kao dominantnog ili jedinog modela finansiranja MZ, ukazuje da su započete određene reformske aktivnosti na nivou JLS, a koje idu u pravcu ispunjavanja obaveza lokalnih KJS proizašlih iz Poglavlja 32. Trenutno stanje sa primenom modela PPKF MZ je **nezadovoljavajuće** zato što se sva javna (budžetska) sredstava za MZ dodeljuju indirektno u **svih 174 JLS**, dok se **samo kod jedne** od njih, ova sredstva raspoređuju korišćenjem i modela PPKF, a kod njih **4 je u toku proces njegovog uvođenja**;
3. U poslednjoj deceniji, odnosi u budžetskom procesu između organa lokalne vlasti i MZ nisu se značajnije razvijali. Promene koje su se odnosile na "obavezu konsultovanja građana u budžetskom procesu" više su se obavljale sa namerom da se ispuni **forma**, nego što se želeo stvarni, **suštinski**, napredak. Takvu situaciju, po mišljenju ispitanika, imamo danas (**"83% ispitanika nije učestvovalo i dalje ne učestvuje u ovom procesu"**);
4. Dosadašnja dodeljena lokalna javna (budžetska) sredstava MZ, kroz redovan godišnji budžetski proces i na uobičajen način, više su služila redovnom (ili tačnije administrativnom) radu kancelarija MZ, a nikako ili mnogo manje, sprovođenju aktivnosti koje vode održivom razvoju MZ. Na to ukazuju sledeći rezultati istraživanja (**"dok 45% ispitanika ne zna, isti procenat ispitanika smatra da opštinska budžetska sredstva dodeljena njihovim MZ nisu dovoljna za rad i razvoj"**);
5. Finansiranje MZ je nedovoljno regulisano (**"41% ispitanika ne zna koji se kriterijumi koriste u raspodeli tih sredstava na MZ"**), nekontrolisano (**"samo njih 13% zna da li se i kako vrši kontrola trošenja tih sredstava"**) i netransparentno (**"više od polovine ispitanika ne zna za koje namene se u MZ upotrebljavaju dobijena opštinska budžetska sredstva"**). Uslovi, kriterijumi i postupak budžetskog finansiranja MZ do sada nisu bili detaljnije uređeni posebnim lokalnim pravnim aktima. U takvim okolnostima, izvršne vlasti imaju široka diskreciona ovlašćenja da odluče koje MZ i u kom obimu će biti primaoci javnih (budžetskih) sredstava. Može se konstatovati odgovarajući voluntarizam, odnosno dodeljivanje sredstava na političkoj osnovi i bez nadzora (**"44% ispitanika ne zna, njih 37% misli da se ova sredstva nepravedno raspodeljuju na MZ; 37% ispitanika ne zna ko ima odlučujući uticaj na njihovu raspodelu, dok 27% ispitanika smatra da takav uticaj ima lokalna vlast – odbornička većina"**). Arbitrarna i netransparentna raspodela lokalnih javnih (budžetskih) sredstava vodi razvoju "naručilac - klijent odnosa", u kojem su MZ kontinuirano suštinski zavisne od ovih sredstava, a to dalje za posledicu ima favorizovanje i podsticanje razvoja "podobnih" i diskriminaciju i razvojno zaostajanje "nepodobnih" MZ. U posmatranim JLS, postoje neka pravila (kriterijumi) za finansiranje MZ ali ih ispitanici nedovoljno prepoznaju (**"njih 26% misli da se to radi prema broju stanovnika MZ"**);
6. Ispitanici u istraživanju su izneli da ima nepravilnosti, a posebno se konstatuje nedovoljno efikasnosti (**"samo 17% ispitanika smatra da se ona „veoma efikasno“ troše, pri čemu je od ukupnog broja ispitanika, njih samo 21% obrazložilo svoje ocene efikasnosti trošenja sredstava"**) i transparentnosti u trošenju javnih (budžetskih) sredstava koja se dodeljuju MZ;
7. Uočene nepravilnosti u korišćenju lokalnih budžetskih sredstava u MZ, kao i snošenje odgovornosti nadležnih (kako u Savetu i administraciji MZ, tako i u opštinskoj upravi) u vezi sa njima, po mišljenju ispitanika (**"samo 1% ispitanika izjasnilo da zna da je neko nadležno lice odgovaralo – bilo sankcionisano – zbog nezakonitog trošenja dodeljenih opštinskih budžetskih sredstava MZ"**) nisu, još uvek, efektivno regulisane i sankcionisane;

8. U kojoj meri se, pouzdano, može utvrditi stepen efikasnosti i svrsishodnosti potrošenih lokalnih javnih (budžetskih) sredstava dodeljenih MZ, u okolnostima kada potpuno izostaju procedure izveštavanja o utrošku ovih sredstava, nije teško zaključiti. Iako pojedini interni akti posmatranih JLS upućuju na obavezu odgovarajućeg **nadzora** procesa potrošnje lokalnih javnih (budžetskih) sredstava dodeljenih MZ, u praksi se ova aktivnost ne sprovodi u dovoljnoj meri, a negde se ne sprovodi uopšte. Kada relevantni lokalni organi i tela ne dobijaju, tokom redovnog budžetskog procesa, narativne i finansijske izveštaje od strane nadležnih u MZ o potrošenim lokalnim javnim (budžetskim) sredstvima dodeljenih MZ, onda je razumljivo da se ne može sprovesti ni potpuna i objektivna, **javnosti dostupna**, analiza ostvarenih efekata, niti vršiti uspešno budžetsko planiranje za naredni period;
9. Imajući u vidu da je model PPKF MZ kratkotrajno u upotrebi i to kod malog broja JLS u Srbiji, razumljivo je da ne raspolažemo sa praktičnom potvrdom njegovih potencijalnih (teorijski iskazanih) prednosti. Dosadašnja primena PPKF MZ dala je određene rezultate. Međutim, raspoloživi podaci nisu dovoljni da bi se mogla, sa sigurnošću, potvrditi njegova superiornost u pogledu obezbeđenja jednakosti konkurenata, niti ekonomičnosti i efikasnosti upotrebe lokalnih javnih (budžetskih) sredstava, pa se kao imperativ javlja potreba za dodatnim i kontinuiranim istraživanjem. Tim pre, imajući u vidu da su dosadašnja raspoređena sredstva MZ, primenom modela PPKF – zanemarljiva, da bi se mogla oceniti dostignuća u pogledu očekivanih unapređenja njegovom primenom. Dalje, izostanak relevantnih istraživanja čiji rezultati mogu predstavljati osnov za sagledavanje zatečenog (trenutnog) stanja, onemogućava utvrđivanje početnih vrednosti (baseline value) posmatranih parametara, kao baze za merenje ostvarenog napretka u budućem periodu;
10. Proces uvođenja najsloženijeg tipa budžetiranja zahteva adekvatno znanje učesnika u procesu, promene njihovih uobičajenih navika u budžetskom procesu, kao i onih koji ga normiraju, sprovode i nadziru;
11. Veća složenost primene programskog budžeta u odnosu na dosadašnji (linijski) model, iziskuje veća znanja od aktera u budžetskom procesu, pa se, kao jedna od ključnih slabosti konstatovanih sprovedenim istraživanjem uočava, još uvek, nedovoljan nivo znanja relevantnih učesnika (**“prednosti i nedostatke sadašnjeg modela finansiranja rada MZ poznaje 33% ispitanika, dok 44% ispitanika zna da u njihovoj MZ postoji i radi Savet MZ, pri čemu samo 20% ispitanika misli da su članovi Saveta MZ osposobljeni za obavljanje dodeljenih nadležnosti”**);
12. Kao imperativ se nameće zahtev za povećanjem nivoa znanja i veština (**“sa modelom PPKF MZ nije upoznato 61% ispitanika, a njih 67% sa njegovim prednostima u odnosu na uobičajen model koji se primenjuje u našim JLS; nadpolovičan broj ispitanika (52%) ne zna šta da očekuje od uvođenja PPKF uz njih 20% koji „ništa ne očekuju”**), pre svih, ključnih aktera za primenu programske metodologije (programski budžet JLS praćen uvođenjem PPKF MZ). Ovo predstavlja veliki izazov budući da je iskazan ozbiljan nivo zainteresovanosti za sticanje novih znanja kako kod ključnih aktera, tako i kod samih građana (**“78% ispitanika smatra da je potrebna dodatna edukacija o modelu PPKF MZ, pri čemu 43% smatra da bi ona morala biti obavezna za članove Saveta MZ i nadležne službenike opštinske uprave”**);
13. Programski budžet JLS, praćen uvođenjem PPKF MZ, omogućava istovremeno praćenje ostvarenja rezultata i trošenja sredstava, ali zahteva prethodno definisane dugoročne strateške ciljeve kako JLS, tako i svake njene MZ. Izostanak odgovarajućih strateških dokumenata bilo zbog nepostojanja, bilo zbog isteka vremena za koji su važili, pa posledično odsustvo definisanih dugoročnih strateških ciljeva JLS / MZ, onemogućava prioritizaciju potrošnje, efektivnost i/ili efikasnost u trošenju lokalnih javnih (budžetskih) sredstava. Konstatovano izostajanje dugoročnog planiranja, dalje, za posledicu ima i neprestane konflikte među konkurentnim MZ, a unutar MZ - među konkurentnim aktivnostima/ projektima, što onemogućava i izbor optimalnog načina njihovog finansiranja;
14. Nepostojanje odgovarajuće veze sa strateškim planiranjem, predstavlja jednu od najvećih prepreka u procesu uvođenja i ostvarenja programskog budžetiranja JLS i PPKF MZ. Strateški

- (razvojni) planovi JLS, uglavnom, nisu kompatibilni sa strukturom programskog budžeta JLS i zahtevima PPKF MZ. U najvećem broju slučajeva, u akcionim i planovima kapitalnih ulaganja JLS, kojima operacionalizuju njihove strategije razvoja, nije dovoljno dobro razrađena prioritizacija navedenih projekata, niti je poznat stepen njihove pripremljenosti za realizaciju;
15. Upoznatost ispitanika sa obavezom uvođenja i sprovođenja sistema FUK kod posmatranih lokalnih KJS (**„58% ispitanika ne zna da li je u njihovim JLS uveden sistem FUK i da li se primenjuje na planiranje i trošenje ovih sredstava u MZ“**), govori da je ovaj proces u najranijoj fazi njegove implementacije. Ovo je tim veći problem jer poslednji godišnji izveštaji DRI ukazuju na ozbiljno kršenje postojećih zakonskih propisa u vezi sa računovodstvom, finansijskom kontrolom i javnim nabavkama kod mnogih KJS. U reviziji budžetskih korisnika na lokalnu, u prezentovanim izveštajima DRI je utvrđeno uglavnom neefikasno korišćenje lokalnih javnih (budžetskih) sredstava, kao i da se, često, finansijske obaveze preuzimaju izvan budžetskog okvira, pri čemu su mehanizmi za internu finansijsku kontrolu predviđeni pregovaračkim poglavljem 32, kao što je interna revizija, uspostavljeni na neodgovarajući način. Zbog toga, posmatrane JLS očekuje dosta posla kako bi se dostiglo odgovorno i transparentno korišćenje javnih (budžetskih) sredstava;
 16. Neophodnost unapređenja procesa planiranja kod MZ. Nadležnost za planiranje rada MZ, kao KJS, nije **SAMO** na službi budžeta opštinske uprave, već na samim MZ (**“skoro polovina ispitanika ne zna da li Savet njihove MZ dostavlja nadležnom lokalnom organu na saglasnost, godišnje Programe rada i Finansijske planove MZ, uz velika odstupanja između opština po analiziranim rezultatima“**), koje uz odgovarajuću obuku, primenu predloženih mera iz ovog Izveštaja i pomoć opštinske službe budžeta, postaju osposobljene da ovu aktivnost obavljaju na adekvatan način (**“42% ispitanika ne zna da li predstavnici njihove MZ učestvuju u procesu pripreme opštinskog budžeta i na koji način, dok 40% ispitanika ne zna da li građani učestvuju u procesu pripreme godišnjih Programa rada i Finansijskih planova njihovih MZ“**);
 17. Programski budžet (kao i primena PPKF MZ) predstavljaju značajane instrumente, koji omogućavaju potpunije i kvalitativnije komuniciranje sa građanima JLS / MZ, pa bi njihovim korišćenjem, na takav način, od strane nadležnih osoba (lokalnih političkih lidera i članova Saveta MZ), oni značajno doprineli razvoju demokratskih procesa u njihovim lokalnim zajednicama (**“sa modelom PPKF MZ nije upoznato 61% ispitanika, a njih 67% sa njegovim prednostima u odnosu na uobičajen model koji se primenjuje u našim JLS; nadpolovičan broj ispitanika (52%) ne zna šta da očekuje od uvođenja PPKF, uz njih 20% koji „ništa ne očekuju“**). Nažalost, konstatovano je da se ovi demokratski instrumenti ne koriste, u dovoljnoj meri od strane nadležnih osoba, a jedan od razloga za to može biti i nedovoljno, elementarno, poznavanje programske metodologije i budžetskog procesa;
 18. Lokalne javne politike se reflektuju u programskom budžetu JLS jer se troškovi direktno vezuju za sprovođenje programa, programskih aktivnosti i projekata kojim se one ostvaruju. Time, što uključuje ciljeve i indikatore učinka, programski budžet JLS omogućava praćenje rezultata sprovođenja lokalnih javnih politika. U procesu razvoja lokalnih javnih politika jedan od najvažnijih koraka je obavljanje konsultacija sa građanima i drugim zainteresovanim subjektima. Nažalost, rezultati dobijeni u istraživanju, pokazuju da je stanje u pogledu **učešća građana u kreiranju lokalnih politika nezadovoljavajuće** (**“87% ispitanika se izjasnilo da im nije omogućeno učešće i uticaj u procesu kreiranja lokalnih javnih politika bitnih za funkcionisanje i razvoj njihovih MZ (u opštini Požega je to 94%), a njih 70% ne zna koje promene je potrebno izvršiti da bi se situacija po ovom pitanju preokrenula, što uz mišljenje 62% ispitanika o nikakvoj ili maloj zainteresovanosti građana za učešće i uticaj na kreiranje lokalnih javnih politika potvrđuje zaključak“**);
 19. Kao poželjno veće učešće NVO i njihov veći uticaj na lokalne javne politike izjasnilo se **41%** ispitanika.

2.1. Preporuke Izveštaja

Za zakonito i uspešno funkcionisanje lokalnog javnog sektora nije dovoljno samo postojanje institucionalne, stručne i nezavisne eksterne kontrole upravljanja lokalnim javnim finansijama i imovinom (obavlja DRI), nego i odgovarajuće praćenje i kontrola od strane civilnog sektora. To je neophodno kako bi se javni sektor kontinuirano držao fokusiranim na rezultate, građane i njihove potrebe.

Ovim Izveštajem se konstatuje potreba za:

- dodatnim usklađivanjem lokalnih pravnih akata,
- izgradnjom kapaciteta službi opštinskih uprava / Saveta MZ i njihovih zaposlenih, i
- uspostavljanjem neophodnih struktura za potpuno preuzimanje obaveza koje proizlaze iz Poglavlja 32.

Kako oblasti obuhvaćene ovim poglavljem podrazumevaju ulogu i obaveze institucija na centralnom i lokalnom nivou, za očekivati je da će proces njihove pripreme za potpuno sprovođenje obaveza finansijske kontrole duže potrajati.

Brzina i pristup usvajanja međunarodno prihvaćenih standarda sistema FUK, najbolje prakse EU i njihova primena kod KJS na svim nivoima, u velikoj meri će determinisati vreme zatvaranja poglavlja 32 – Finansijska kontrola (nadzor) u pregovaračkom procesu integracije naše države u EU. Ovo je potpuno razumljivo imajući u vidu da uvođenje i sprovođenje sistema FUK kod KJS na svim nivoima treba da unapredi disciplinu i transparentnost u korišćenju javnih sredstava, sredstava EU fondova, kao i zaštitu finansijskih interesa EU.

Na osnovu izvršenih analiza rezultata sprovedenog istraživanja, kao i dobijenih informacija tokom sprovođenja obuka definisanih Projektom, sačinili smo određeni broj preporuka relevantnim organima i telima zaduženim za proces pregovaranja o Poglavlju 32 a u vezi sa pozicijom MZ u lokalnim javnim finansijama:

1. Ekonomsku politiku, kao i politiku održivog razvoja JLS / MZ voditi tako da lokalna javna potrošnja bude usklađena sa dugoročnim ciljevima lokalne zajednice, očekivanim rastom i razvojem, prioritetima i finansijskim mogućnostima;
2. U cilju podizanja transparentnosti i informisanosti svih zainteresovanih građana po MZ, uvesti poseban folder na zvaničnom opštinskom sajtu sa nazivom npr. „**Aktivnosti MZ**“. U njemu objaviti svu relevantnu dokumentaciju koja je potrebna za transparentan rad i finansiranje MZ, kao i sve izveštaje koji se dostavljaju u cilju sprovođenja potrebnog nadzora;
3. Folder „**Aktivnosti MZ**“ na zvaničnom opštinskom sajtu mora sadržavati: spisak sa nazivima MZ, podatke o Savetima MZ, adrese i kontakt podatke administracije kancelarija MZ, Profile svake MZ, Strategije održivog razvoja svake MZ (koja mora biti usklađena sa odgovarajućim lokalnim strategijama), Podfolder sa nacrtima dokumentacije relevantne za rad MZ (Nacrt godišnjeg Programa rada, Finansijskog plana i Izveštaja o njihovom sprovođenju; Nacrt godišnjeg „Izveštaja o stanju i aktivnostima MZ“ za predsednika opštine; Paket dokumentacije za PPKF MZ...), Godišnji Program rada svake MZ za tekuću i ranije godine, Godišnji Finansijski plan svake MZ za tekuću i ranije godine, Godišnji Izveštaj o sprovođenju Programa rada i Finansijskog plana MZ za tekuću i ranije godine...;
4. Pripremiti i usvojiti od najvišeg organa JLS (Skupštine), sveobuhvatan lokalni akcioni plan koji bi bio putokaz za ubrzano uvođenje i implementaciju sistema FUK kod svih lokalnih KJS s jedne strane, a s druge bi obezbedio odgovarajući redosled, koordinaciju i povezanost različitih reformskih aktivnosti u oblasti upravljanja lokalnim javnim finansijama;
5. Kroz donošenje novih ili izmenu relevantnih postojećih lokalnih pravnih akata, detaljno urediti dodelu javnih sredstava za finansiranje MZ, jer se na taj način bitno smanjuje diskrecija u odlučivanju. Time se stvaraju preduslovi za namensko i racionalno korišćenje budžetskog novca i obaveštavanje javnosti o rezultatima i efektima dodeljenih sredstava;

6. Osigurati, kroz donošenje novih ili izmenu relevantnih postojećih lokalnih pravnih akata, obavezu podnošenja godišnjih izveštaja Saveta MZ o sprovođenju i efektima godišnjih Programa rada i Finansijskih planova, kao i konkretne sankcije u slučaju da se ove obaveze ne izvrše od strane nadležnih. Procedure izveštavanja bi trebalo unaprediti, uključujući ne samo izveštavanje o namenskom trošenju odobrenih javnih (budžetskih) sredstava, već i o realizaciji programa / projekta i ostvarivanju njihovih ciljeva. U slučaju izostanka podnošenja ovih izveštaja, kao moguću sankciju, predvideti privremeno obustavljanje prenosa budžetskih sredstava MZ;
7. U narednom periodu posebnu pažnju treba posvetiti JLS koje do sada nisu primenjivale PPKF MZ. Istovremeno sa podizanjem kapaciteta za primenu programskog budžeta, uvođenja i sprovođenja sistema FUK kod KJS na lokalnom nivou, osigurati kroz donošenje novih ili izmenu relevantnih postojećih pravnih akata postepeno uvođenje modela PPKF MZ;
8. U cilju podizanju administrativnih kapaciteta opštinske uprave / MZ obavezati predsednika opštine da jednom godišnje, prilikom usvajanja lokalnog budžeta, podnese Skupštini JLS na usvajanje „Izveštaj o stanju i aktivnostima MZ“ koji će sadržavati sledeće podatke: (a) spisak sa brojem MZ koje imaju konstituisan i važeći Savet MZ (nije im istekao mandat i/ili uopšte nije konstituisan); (b) spisak sa brojem MZ koje su podnele godišnje Programme rada, Finansijske planove i Izveštaje o njihovom sprovođenju nadležnoj službi opštinske uprave; (c) broj održanih blagovremeno najavljenih javnih skupova u svakoj MZ i ukupno, koji su sastavni deo procesa budžetskog planiranja, na kojima su građani MZ imali mogućnost da čuju predloge nadležnih, kao i da iznesu sopstvene predloge u pogledu prioriternih aktivnosti MZ za naredni period, druge sugestije ili zapažanja vezane za potrošnju budžetskih sredstva u MZ; (d) broj građana koji su učestvovali na tim skupovima po MZ od ukupnog broja građana MZ, kao i ukupno na nivou opštine; (e) broj utvrđenih nepravilnosti u trošenju budžetskih sredstava po MZ i ukupno na nivou opštine u izveštajnom periodu primenom propisanih kontrolnih mehanizama; (f) spisak sa brojem nadležnih osoba (iz Saveta i kancelarija MZ i odgovarajućih službi opštinske uprave) protiv kojih je, za identifikovane nepravilnosti u trošenju budžetskih sredstava po MZ, pokrenut odgovarajući postupak; (g) spisak sa brojem sankcionisanih nadležnih osoba, protiv kojih je pokrenut postupak zbog nepravilnosti u trošenju budžetskih sredstava po MZ (kazne za zloupotrebu finansijskih sredstava iz budžeta podrazumevaju gonjenje od strane državnih vlasti, disciplinske postupke, administrativne ili finansijske sankcije); (h) spisak mera usvojenih i primenjenih u opštinskoj upravi da se nepravilnosti iz izveštajne ne ponove u narednoj godini i kako unapredi konstatovano stanje (ovo je posebno bitno jer poštujući principe upravljačke odgovornosti, akcentat treba staviti na odgovornost nadležnih kod KJS za uvođenje i sprovođenje sistema FUK, kako bi se sprečilo da uopšte dođe do nepravilnosti);
9. Propisati formalni mehanizam za obavezu razmatranja godišnjeg „Izveštaja o stanju i aktivnostima MZ“ predsednika opštine od strane nadležnog odbora Skupštine JLS (najčešće Odbora za budžet) pre njegovog predstavljanja i razmatranja u okviru dnevnog reda sednice Skupštine JLS;
10. Obavezati nadležne službe opštinske uprave da zajedno sa Savetom MZ i zainteresovanim građanima za svaku MZ izrade: Profil MZ, Strategiju održivog razvoja MZ (koja mora biti usklađena sa odgovarajućim lokalnim strategijama), Nacrte godišnjih Programa rada, Finansijskih planova i Izveštaja o njihovom sprovođenju; Nacrt godišnjeg „Izveštaja o stanju i aktivnostima MZ“ za predsednika opštine; Paket dokumentaciju za PPKF MZ i dr., koji će biti objavljeni u folderu „Aktivnosti MZ“ na oficijelnom opštinskom sajtu;
11. Obavezati nadležne službe opštinske uprave da sačine godišnji Program potrebnih obuka za obezbeđenje adekvatnih ljudskih resursa i podizanje lokalnih administrativnih kapaciteta (opštinska uprava, Saveti i administracija MZ), koje bi mogle da se organizuju većim angažovanjem NVO ili obrazovnih institucija koje raspolažu odgovarajućim kapacitetima za te poslove. Godišnji Program potrebnih obuka usvojiti na sednici Skupštine JLS kada se donosi odluka o budžetu za narednu budžetsku godinu. U Programu potrebnih obuka posebnu pa-

žnju usmeriti u podizanje kapaciteta (stručnih, administrativnih, veština...) za unapređenje implementacije i sprovođenje sistema FUK kod lokalnih KJS, kao i programske metodologije (programski budžet i PPKF MZ);

12. Razviti kod nadležnih službi opštinske uprave i, uz njihovu pomoć, kod Saveta i administracije MZ, kapacitet da se identifikuju niži prioriteti ili nedelotvorne programske aktivnosti / projekti koji se mogu smanjiti ili ukinuti, što olakšava stvaranje budžetskog prostora neophodnog da se uvedu nove prioritetne aktivnosti / projekti bez nepotrebnog rasta potrošnje. Bolja prioritizacija aktivnosti / projekata u MZ omogućava da se odrede ciljevi potrošnje koji proizlaze iz ciljeva definisanih Strategijom održivog razvoja MZ, kako bi se minimizirali njihovi troškovi i povećala održivost razvoja MZ;
13. U okviru nadležnih službi opštinske uprave, uz pomoć odgovarajućih stručnjaka, razviti set indikatora, koji bi se u JLS koristili za ocenu efektivnosti potrošenih lokalnih javnih (budžetskih) sredstava dodeljenih MZ za njihov održiv razvoj, primenom modela PPKF;
14. Zbog kratkotrajne primene modele PPKF MZ kod malog broja JLS u Srbiji, razumljivo je da raspoloživi podaci još uvek nisu dovoljni da bi se mogla, sa sigurnošću, potvrditi njegova superiornost u pogledu obezbeđenja jednakosti konkurenata, niti ekonomičnosti i efikasnosti upotrebe lokalnih javnih (budžetskih) sredstava, pa je potrebno sprovesti dodatna i kontinuirana nezavisna istraživanja od strane stručnjaka ili NVO koje imaju odgovarajuću ekspertizu;
15. Preporučuje se da se predložene mere iz ovog Izveštaja usvoje od strane nadležnih organa do kraja 2017. godine. Predlaže se da se za primenu usvojenih mera iz ovog Izveštaja, predvidi prelazni period tako što će mere donete zaključno sa 30. junom 2017. godine početi da se primenjuju za usvajanje lokalnih budžeta za 2018. godinu, a usvojene mere u drugoj polovini 2017. godine za usvajanje lokalnih budžeta za 2019. godinu.

Rešavanje uočenih problema, koji imaju direktan uticaj na budžete JLS, neće biti ni jednostavno ni brzo. Primena datih preporuka doprineće unapređenju celokupnog sistema upravljanja lokalnih javnih finansija, sprečavanju nepravilnosti u trošenju kako lokalnih budžetskih sredstava i nacionalnih fondova, tako i, u bliskoj budućnosti, sredstava EU fondova i međunarodnih donatora.“

3. Pravni okvir za programsko/projektno konkursno finansiranje mesnih zajednica u Srbiji

3.1. Zakonodavni okvir

Pravni okvir upućuje na relevantne zakone kojih se kreatori, donosioci odluka i izvršioci u procesu uvođenja i implementacije modela PPKF MZ moraju pridržavati u svom radu. U tom smislu posebnu pažnju treba usmeriti na odredbe koje proizlaze iz Zakona o budžetskom sistemu i Zakona o lokalnoj samoupravi.

Za uspešnu implemetaciju predmetnog modela značajni su i drugi propisi od kojih posebno izdvajamo Uredbu o budžetskom računovodstvu. Naravno, ne sme se zaboraviti ni Uputstvo za izradu programskog budžeta.

3.2. Lokalni relevantni propisi i pravni akti

Na lokalnom nivou za uspešno uvođenje i implementaciju modela PPKF MZ vrlo je važno poštovati odredbe statuta opštine, odgovarajućih poslovnika o radu nadležnih organa i tela, kao i pravnih akata koji se odnose na rad saveta MZ. Uz ove lokalne propise ne sme se izgubiti iz vida ni značaj odgovarajućih pravilnika, kao što su Pravilnik o budžetskom računovodstvu i Računovodstvene politike, a kao posebno važno želimo da naglasimo donošenje Pravilnika / Odluke o sufinansiranju projekata koji doprinose unapređenju života građana u mesnim zajednicama na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

4. Institucionalni okvir za programsko/projektno konkursno finansiranje mesnih zajednica u Srbiji

Institucije koje su bitne za uvođenje i implementaciju modela PPKF MZ mogu se svrstati u dve grupe: one na državnom nivou i one koje su lokalnog karaktera.

4.1. Relevantne institucije na državnom nivou

Od institucija, koje su bitne na državnom nivou, posebno naglašavamo: Ministarstvo finansija, Državnu revizorsku instituciju i Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Njima bi mogli pridružiti i Stalnu konferenciju gradova i opština (SKGO) s obzirom na poverene poslove u vezi sa uvođenjem i implementacijom programskog budžeta u jedinice lokalne samouprave, kao i NALED.

4.2. Relevantne institucije na lokalnom nivou

Na lokalnom nivou veliki značaj za uvođenje imaju: saveti MZ, organizacione jedinice opštinske uprave nadležne za budžet i finansije (sektori, službe, odeljenja ...) i kancelarija za lokalni ekonomski razvoj (LER) u jedinicama lokalne samouprave, opštinsko veće, predsednik opštine, skupštinski odbor za budžet i finansije i skupština opštine.

Pored njih, odgovarajuću ulogu u ovom procesu imaju različita udruženja građana / NVO, koji su zainteresovani za uspešno uvođenje i implementaciju predmetnog modela sa realnim kapacitetom da u tom procesu daju značajan doprinos.

Svaki od navedenih subjekata, kako na državnom, tako i na lokalnom nivou ima svoje mesto i ulogu u pogledu uvođenja i implementacije modela PPKF MZ, na osnovu svojih redovnih nadležnosti i odgovornosti.

5. Budžetski aspekt primene modela programsko / projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u Srbiji

Odluka o budžetu je odluka kojom se procenjuju prihodi i primanja, te utvrđuju rashodi i izdaci za jednu ili tri godine, a donosi je skupština opštine/grada i koja sadrži odredbe bitne za izvršenje te odluke. Budžet je osnovni i sveobuhvatni plan aktivnosti JLS. Istovremeno budžet može biti i značajno upravljačko sredstvo.

Prema članu 28. Zakona o budžetskom sistemu, budžet se sastoji iz **opšteg i posebnog dela**. **Opšti deo** obuhvata: račun prihoda i rashoda i neto nabavku nefinansijske imovine (razlika prodaje i nabavke nefinansijske imovine), budžetski suficit/deficit, ukupni fiskalni suficit/deficit, račun finansiranja – odnosno predlog za korišćenje suficita, a u slučaju deficita izvore za njegovo finansiranje iskazane i kvantifikovane pojedinačno po vrstama izvora, pregled razvojne pomoći EU, procenu novog zaduženja u toku budžetske godine, stalnu i tekuću budžetsku rezervu. U opštem delu budžeta prikazani su zbirevi prihoda i rashoda po raznim osnovama odnosno budžetskim klasifikacijama. **Posebni deo** budžeta iskazuje finansijske planove direktnih korisnika budžetskih sredstava, prema principu podele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku, koji sadrže rashode i izdatke direktnog korisnika budžetskih sredstava, u skladu sa ekonomskom, funkcionalnom i klasifikacijom prema izvorima finansiranja, definisanim u članu 29. ovog zakona. Posebni deo budžeta može biti iskazan po programskoj klasifikaciji kojom se prikazuju ciljevi, očekivani rezultati, aktivnosti i sredstva potrebna za ostvarivanje navedenih ciljeva. Pri pripremi programskog budžeta potrebno je da se programske kategorije – ciljevi i indikatori, definišu rodno odgovorno, kako bi se prikazali planirani očekivani doprinosi programa, programskih aktivnosti i projekata ostvarivanju rodne ravnopravnosti.

Direktni korisnici budžetskih sredstava lokalne vlasti su organi i službe lokalne vlasti (član 2. tačka 7) osnovani od strane JLS da preko njih izvršava zakonom propisane nadležnosti. Konkretno to su: skupština, opštinsko / gradsko veće, predsednik opštine / gradonačelnik, opštinska / gradska uprava / uprave, javno pravobranilaštvo, a usled specifičnosti u delu nezavisnosti institucije, isti status ima i zaštitnik građana. Ovi budžetski korisnici, shodno organizacionoj klasifikaciji, u posebnom delu budžeta dobijaju svoje delove budžeta koji se nazivaju razdeli.

Indirektni korisnici budžetskih sredstava lokalne samouprave, prema članu 2. tačka 8. Zakona o budžetskom sistemu, usklađeno sa poslenjim izmenama i dopunama ovog zakona koje su stupile na snagu 15.12.2015. godine, su: budžetski fondovi, **mesne zajednice**, ustanove osnovane od strane lokalne vlasti, nad kojima JLS kao osnivač, preko direktnih korisnika budžetskih sredstava, vrši zakonom utvrđena prava u pogledu upravljanja i finansiranja. Iz definicije su izuzeta javna preduzeća, fondovi i direkcije osnovani od strane lokalne vlasti, jer su navedenim izmenama izgubili status indirektnih budžetskih korisnika. Indirektni budžetski korisnici, shodno organizacionoj klasifikaciji, u posebnom delu budžeta dobijaju svoje delove budžeta koji se nazivaju glave.

Određeni indirektni budžetski korisnici, kao što su škole, ustanove kulture i **mesne zajednice**, su specifični u odnosu na ostale. Na primer, često se postavlja pitanje da li pomenute IBK prikazati zbirno ili posebno u budžetu. Međutim, dilema ne treba da postoji ukoliko pogledamo član 2. tačku 31. Zakona o budžetskom sistemu: „aproprijacije za indirektno korisnike budžetskih sredstava se izkazuju zbirno po vrstama indirektnih korisnika i namenama sredstava u okviru razdela direktnog korisnika koji je, u budžetskom smislu, odgovoran za te indirektno korisnike budžetskih sredstava“. Ministarstvo finansija RS primenjuje ovu zakonsku odredbu pri pripremi republičkog budžeta, pa se u Zakonu o budžetu za 2016. godinu može videti da su škole, ustanove kulture i drugi indirektni korisnici prikazani zbirno. Shodno navedenim opštim budžetskim aspektima preporučujemo sledeći budžetski model za primenu modela PPKF MZ, kao indirektnih budžetskih korisnika, sa konkretnim komentarima unutar samog budžetskog modela.

**BUDŽETSKI MODEL
POSEBNI DEO BUDŽETA**

Organizaciona klasifikacija	Programska klasifikacija	Funkcionalna klasifikacija	Pozicija	Ekonomska klasifikacija I izvori finansiranja	Opis	Ukupna sredstva
1	2	3	4	5	6	7
Razdeo 4					OPŠTINSKA UPRAVA	
KOMENTAR:						
Opštinska uprava kao organ lokalne samouprave je direktni budžetski korisnik u čijoj su nadležnosti MZ kao oblici mesne samouprave u Srbiji.						
U lokalnoj budžetskoj praksi sreću se i drugačiji pristupi, poput onih da je Predsednik opštine / gradonačelnik nadležni direktni budžetski korisnik, ili Skupština opštine/grada, međutim, to je pogrešna praksa.						
Glava 4.2.²					MESNE ZAJEDNICE	
	0602				PROGRAM 15: LOKALNA SAMOUPRAVA³	
					Izvori finansiranja za glavu 4.2.	
				01	Prihodi iz budžeta	
	0602-0002				PA: Mesne zajednice	
KOMENTAR:						
Projekti koji će biti finansirani na konkursu mogu pripadati i drugim programima jer to predviđa Pravilnik za dodelu sredstava, kao i Javni konkurs (videti uslove 1): unapređenje zaštite životne sredine, poljoprivreda, kultura, turizam. Međutim, u vreme pripreme budžeta i pre odluke po konkursu nije poznato koji projekti će biti prihvaćeni, odnosno iz koje od navedenih oblasti (sve su to različiti programi shodno programskoj klasifikaciji). Istovremeno, sredstva se dodeljuju MZ pa je logično da budu planirana na Programskoj aktivnosti – 0602-0002 – Mesne zajednice.						
		160			Funkcija: Opšte javne usluge neklasifikovane na drugom mestu	
			100	411	Plate, dodaci i naknade zaposlenih (zarade)	
			101	412	Socijalni doprinosi na teret poslodavca	
			102	413	Naknade u naturi	
			103	414	Socijalna davanja zaposlenima	
			104	415	Naknade troškova zaposlenima	
			105	416	Nagrade zaposlenima i ostali posebni rashodi	
			106	421	Stalni troškovi	
			107	423	Usluge po ugovoru	
			108	424	Specijalizovane usluge	

KOMENTAR:						
<p>Ekonomska klasifikacija je budžetska klasifikacija po vrsti izdatka i služi za „ekonomsku“ kontrolu nad javnim resursima. Shodno ovoj definiciji konto 424 – Specijalizovane usluge je najprihvatljiviji za aproprijaciju opredeljenu za raspisivanje konkursa za PPKF MZ.</p> <p>Ukoliko je deo sredstava na ovoj aproprijaciji potrebno opredeliti mimo konkursa za druge namene, finansijskim planom se na nivou subanalitičkih konta preciziraju iznosi za te druge namene, ali i za konkurs.</p>						
			109	425	Tekuće popravke i održavanje	
			110	426	Materijal	
KOMENTAR:						
<p>Aproprijacije od 100 do 105 su sastavni delovi budžeta onih JLS čije MZ imaju svoje zaposlene. U većini JLS zaposleni u MZ i mesnim kancelarijama su radnici opštinske/gradske uprave, međutim postoje JLS u kojima su MZ poslodavci.</p> <p>Ostale aproprijacije, osim komentarisanih, namenjene su redovnom radu MZ: isplati tekućih troškova (421), tekuće popravke i održavanje zgrada MZ i mesnih kancelarija (425), nabavci materijala – kancelarijskog i drugog (426), itd.</p>						

23

2 Logično je da Glava 4.1. bude opredeljena za Opštinsku/Gradsku upravu.

3 U vreme pripreme publikacije još uvek nisu izvršene izmene Uputstva za izradu programskog budžeta – Aneksa 5, koji sadrži 15 programa sa pripadajućim programskim aktivnostima za nivo lokalne samouprave. Po objavljivanju izmena moguća je promena programske strukture MZ.

6. Računovodstveni aspekt primene modela programsko/ projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u Srbiji

Računovodstvo lokalnih samouprava u Srbiji, uređeno je, pre svega, Zakonom o budžetskom sistemu i Uredbom o budžetskom računovodstvu. Istovremeno, JLS su u obavezi da lokalno kontrolno okruženje upotpune Pravilnikom o budžetskom računovodstvu i Računovodstvenim politikama.

Prema spomenutim propisima JLS su u obavezi da svoje finansijske izveštaje pripremaju po gotovinskoj osnovi, ali poslovne knjige treba da vode "kombinovanom" primenom gotovinske i obračunske osnove (obuhvatanje poslovnih promena i događaja u trenutku njihovog nastanka).

Inače, ne postoje specifičnosti u primeni ekonomske klasifikacije u računovodstvenom obuhvatanju MZ zbog primene modela PPKF, ako se izuzme činjenica da će se pojaviti konta koja se inače ne bi javljala (na primer, konto 424).

7. Postupak uvođenja modela programsko/projektno konkursnog finansiranja mesnih zajednica u zainteresovanim jedinicama lokalne samouprave

Metodologija uvođenja i primene modela PPKF MZ u JLS u RS podrazumeva veći broj aktivnosti svrstanih u tri grupe. To su: (A) Grupa pripremnih aktivnosti, (B) Grupa aktivnosti obuke za učesnike u procesu uvođenja predmetnog modela, i (C) Grupa aktivnosti na usvajanju potrebnih odluka od strane nadležnih organa JLS.

Odmah, na početku, treba naglasiti da se neke od navedenih aktivnosti mogu sprovoditi sukcesivno, a druge istovremeno.

Kao optimalan period za uvođenje modela PPKF MZ, može se smatrati jedna godina, a poželjno je da redosled i trajanje pojedinih predloženih aktivnosti korespondiraju sa budžetskim kalendarom.

Na osnovu dosadašnjeg rada i stečenih iskustava predložene aktivnosti za uvođenje modela PPKF MZ, kao i period od godinu dana, mogu se smatrati optimalnim.

Naravno, neke od predloženih aktivnosti mogu biti preskočene, a sugerisani period može biti i kraći, u slučaju da svi relevantni akteri u zainteresovanim JLS, pokažu više entuzijazma i ulože veći napor u proces uvođenja modela PPKF MZ.

Svaka od napred navedene tri grupe sadrži brojne aktivnosti koje se realizuju u cilju uvođenja modela PPKF MZ. Tako **(A) Grupa pripremnih aktivnosti** obuhvata:

7.1. Donošenje odluke JLS za uvođenje modela PPKF MZ

Ovo je prva aktivnost kojom se inicira proces uvođenja predmetnog modela. Donošenjem odluke, administrativna vlast u JLS demonstrira svoju odlučnost da uđe u ovaj proces i iskazuje spremnost raspoloživih službi opštinske uprave, nadležnih opštinskih organa i tela da će na najbolji način raditi na uvođenju PPKF MZ. Najbolje je da se odluka donese na početku tekuće godine kako bi se sa sprovođenjem neophodnih aktivnosti završilo do kraja tekuće godine paralelno sa usvajanjem lokalnog bužeta za narednu budžetsku godinu, a uvedeni model finansiranja MZ počeo da se praktično primenjuje u dolazećoj budžetskoj godini. Istovremeno, treba napomenuti, da je od izuzetnog značaja da zaposleni u opštinskoj upravi u čijoj nadležnosti je rad sa MZ, kao i relevantni predstavnici službe za budžet i finansije, budu spremni da učestvuju u procesu uvođenja ovog modela finansiranja MZ.

7.2. Organizovanje inicijalnih sastanaka sa predstavnicima Saveta MZ

Na početku uvođenja modela PPKF MZ potrebno je organizovati inicijalne sastanke za predsednike Saveta MZ u JLS. Na ovim sastancima treba ih informisati o predstojećim aktivnostima koje će za cilj imati jačanje kapaciteta kako MZ tako i pojedinih službi opštinske uprave kako bi što uspešnije uveli ovaj model finansiranja MZ. Na sastancima prezentovati sve tri grupe aktivnosti koje je neophodno realizovati u procesu uvođenja predmetnog modela.

Stečena iskustva upućuju da je u opštini koja ima mali broj MZ, najbolje od početka raditi sa svim MZ. Za razliku od ovih opština, u onoj koja ima najmanje 20 MZ, mišljenja smo da treba započeti rad u prvoj godini sa grupom od 5 najspremnijih MZ, a onda u narednim godinama, posle prvih stečenih lokalnih iskustava, taj proces ubrzati. U praksi se pokazalo da je najbolje na početku raditi sa onim MZ koje pokažu najviše interesovanja da se uključe i naravno da ispunjavaju potrebne uslove u pogledu ispunjavanja zakonskih godišnjih obaveza, kao što su:

- u roku dostavljen godišnji program rada i finansijski plan MZ za tekuću godinu;
- u roku dostavljen Izveštaj o radu MZ za prethodnu godinu.

7.3. Formiranje i organizovanje rada fokus grupa

Cilj fokus grupa je da se, kroz zajednički rad, sa sasvim zainteresovanim stanovnicima MZ (zaposleni, nezaposleni, penzioneri, mladi, nacionalne manjine, žene, osobe sa invaliditetom...) sagleda:

- stanje u strateškom planiranju razvoja MZ;
- skup najvažnijih (prioritetnih) problema sa kojima se suočava MZ;
- stanje potreba svake MZ i od njenih stanovnika se dobije mišljenje o njihovim potrebama koje zahtevaju prioritetno rešavanje;
- stanje postojećih resursa (ljudskih i materijalnih) koji se mogu koristiti u poboljšanju kvaliteta života u MZ;
- način koji će omogućiti optimalnu upotrebu postojećih resursa, kao i doći do odgovora kako obezbediti nedostajuće resurse za ostvarenje željenih promena (napretka).

Fokus grupe realizovati za svaku MZ pojedinačno.

Po završetku rada fokus grupa, formiraće se slika stanja MZ na osnovu koje će se kreirati dalje aktivnosti.

7.4. Formiranje i rad radne grupe

Nakon sagledavanja stanja u MZ, formirati radnu grupu (RG). U RG poželjno je da budu: zaposleni u opštinskoj upravi (osoba/e koja je zadužena za rad sa MZ i osoba/e iz službe za budžet i finansije), predstavnici svake MZ sa kojom se radi na uvođenju predmetnog modela, kao i predstavnici udruženja građana koji mogu da daju odgovarajući doprinos u radu RG.

Zadatak RG je da, na osnovu seta dokumenata koji se nalazi u ovoj publikaciji i dobijenih rezultata na fokus grupama, identifikuje prioritetne oblasti u MZ za finansiranje putem modela PPKF, kao i da nadležnoj službi opštinske uprave predloži prilagođeni set dokumenata za primenu PPKF MZ u svojoj opštini.

7.5. Javne rasprave:

Javne rasprave treba da organizuje RG i na njima treba da budu prisutni predstavnici lokalne administracije, zatim članovi Saveta MZ, što veći broj građana i mediji. Za ovu priliku dobro je kreirati i odštampati liflet koji će biti pozivnica za građane i koji će sadržati informacije o modelu PPKF MZ, realizovanim i planiranim aktivnostima, kao i fotografijama sa realizovanih aktivnosti i skupova.

Cilj javnih rasprava je da se svim učesnicima, prezentuje set dokumenata za predmetni model finansiranja MZ, ali i da se posebna pažnja obrati na oblasti koje su u dokumentima predložene za finansiranje odnosno da se podstakne diskusija i usaglase stavovi po pitanju prioriteta za PPKF u MZ.

Javne rasprave ponoviti posle izvesnog perioda (npr. nakon mesec dana), a međuperiod iskoristiti da građani upute svoje primedbe, sugestije i predloge RG na razmatranje i po izvršenoj njihovoj analizi finalizirati nacрте potrebnih dokumenta.

(B) Grupa aktivnosti obuke za učesnike u procesu uvođenja predmetnog modela obuhvata sledeće aktivnosti:

7.6. Realizacija treninga (radionice) za nadležne osobe iz opštinske uprave

Za nadležne osobe iz opštinske uprave od izuzetne važnosti da je budu obučene u pogledu uvođenja predmetnog modela finansiranja MZ. Pored toga, službenici iz ovih nadležnih službi bili bi u obavezi da predloženi set dokumenata potrebnih za primenu modela PPKF MZ, dobijen od RG, proanaliziraju i definitivno pripreme u formi predloga za nadležne lokalne organe i tela.

Ova obuka potrebno je da obuhvati sledeće oblasti:

- Analiza lokalnog pravnog okvira za uvođenje i primenu modela PPKF MZ
- Upoznavanje i priprema predloga seta potrebnih dokumenata za uvođenje i primenu modela PPKF MZ
- Upoznavanje sa budžetskim i računovodstvenim aspektom implementacije modela PPKF MZ.

7.7. Realizacija treninga (radionice) – programski budžet i korisnici javnih sredstava – korisnički aspekt:

Jako je važno da predstavnici lokalnih vlasti i predstavnici MZ budu upoznati sa programskim budžetom kao i Zakonom o budžetkom sistemu koji definiše drugačiji način formiranja opštinskih budžeta. Ovaj trening je namenjen njima.

Tokom treninga potrebno je obraditi sledeće teme:

- Razlika između doskorašnjeg linijskog modela budžeta i novog – programskog budžeta, dosadašnja iskustva u uvođenju programskog budžeta,
- Izrada programskog budžeta i programska struktura budžeta,
- Priprema programskog budžeta - aktuelnosti za narednu godinu.

7.8. Realizacija treninga (radionice) – strateško planiranje i programski budžet – korisnički aspekt sa pozicija MZ:

Trening je namenjen predstavnicima lokalnih vlasti i predstavnicima MZ. Cilj ovog treninga je da učesnici shvate važnost strateškog planiranja i povezanost strateških planova i programskih budžeta.

Tokom treninga potrebno je obraditi sledeće teme:

- Proces strateškog planiranja i izrada budžeta u Srbiji/lokalnim samoupravama;
- Finansijski aspekti povezanosti strateškog planiranja i programskog budžetiranja u lokalnim samoupravama;
- Monitoring, evaluacija, analiza i revizija strateških planova i programskog budžeta;
- Preporuke u vezi sa podizanjem kvalitativnih aspekata integrisanog pristupa u strateškom planiranju i programskom budžetu.

7.9. Realizovanje treninga (radionice) – pisanje predloga projekta po usvojenoj dokumentaciji PPKF MZ

Trening je namenjen predstavnicima MZ, koje su u tekućoj godini bile uključene u aktivnosti na uvođenju modela PPKF MZ. Cilj treninga je da predstavnike odabranih MZ upozna sa setom dokumenata i procedurom za PPKF MZ. Posebnu pažnju potrebno je obratiti na selekciju učesnika seminara, pri čemu je važno da to budu građani koji su informatički pismeni i u tom smislu obučeni, tako da mogu doprineti daljem razvoju MZ i svoje opštine. Ovaj trening će omogućiti predstavnicima MZ da steknu potrebna znanja i iskustva kako da, po kreiranim dokumentima poštujući proceduru, podnesu predlog projekta na opštinske konkurse za dodelu budžetskih sredstva namenjenih MZ. Na treningu je potrebno raditi na definisanim problemima za oblasti koje su definisane u dokumentima za PPKF MZ. Na kraju seminara, MZ će imati kreirane projekte za narednu godinu sa kojima može konkurisati za sredstva opštinskog budžeta.

7.10. Realizacija treninga (radionice) – monitoring, evaluacija i izveštavanje po usvojenoj dokumentaciji PPKF MZ

Potrebno je da ovaj trening pohađaju iste osobe koje budu pohađale prethodni trening iz tačke 9. Trening se bavi praćenjem, evaluacijom i izveštavanjem o realizaciji projekata/akcija koji su

planirani kroz prethodni trening. U okviru treninga obradiće se osnovni alati za praćenje, procenjivanje i izveštavanje. Ovim treningom će se zaokružiti ciklus znanja i veština koje predstavnici MZ treba da poseduju kada prolaze kroz proces konkurisanja, realizacije projekata/akcija i izveštavanja.

Nakon realizacije napred navedenih obuka, predstavnici MZ biće pripremljeni da konkurišu kod opštine primenom modela PPKF MZ, ali i da predaju izveštaje nakon realizovanih projekata.

(C) Grupa aktivnosti na usvajanju potrebnih odluka od strane nadležnih organa JLS obuhvata sledeće aktivnosti:

1. Izrada predloga seta potrebnih dokumenata za uvođenje i primenu modela PPKF MZ od strane nadležne službe opštinske uprave
2. Razmatranje i usvajanje predloga seta potrebnih dokumenata za uvođenje i primenu modela PPKF MZ od strane nadležnih tela i organa JLS (npr. opštinsko veće i/ili predsednik opštine i/ili skupštinski odbor za budžet i finansije i/ili Skupština opštine).

Na kraju, još jednom naglašavamo, da se neke od napred navedenih navedenih aktivnosti mogu sprovesti sukcesivno, a druge istovremeno.

8. Set nacрта potrebnih dokumenata za implementaciju modela programsko/projektно konkursnog finansiranja mesnih zajednica u Srbiji

8.1. Pravilnik / Odluka o sufinansiranju projekata koji doprinose unapređenju života građana u mesnim zajednicama na teritoriji jedinice lokalne samouprave

НАЦРТ

ГРБ ОПШТИНЕ

На основу члана 20. став 1. тачка 39., члана 32. став 1. тачка 20. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", број 129/07, 83/14), члана __. став __. тачка __. Статута општине _____ (уписати назив општине) ("Сл. лист општине _____ (уписати назив општине)", број __/__), а у вези са чланом 54. Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС" број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 и 108/13), Скупштина општине _____ (уписати назив општине), на седници одржаној дана _____ године, доноси

ОДЛУКУ

О СУФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА КОЈИ ДОПРИНОСЕ УНАПРЕЂЕЊУ ЖИВОТА ГРАЂАНА У МЕСНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ _____ (УНЕТИ НАЗИВ ОПШТИНЕ)

I Опште одредбе

Члан 1.

Овим Одлуком уређују се услови и начин, односно намена средстава, поступак додељивања средстава, критеријуми за доделу средстава и друга питања од значаја за финансирање пројекта месних заједница.

Члан 2

Основни циљеви финансирања пројекта месних заједница јесу:

(Потребно је да свака општина за себе усвоји циљеве за финансирање. Погледајте модел који је дат у публикацији за општину Соко Бања)

II Услови и поступак финансирања

Конкурс за доделу средстава

Члан 3.

Општина _____ (унети назив општине) финансира пројекте месних заједница путем јавног конкурса. Износ средстава за финансирање пројеката месних заједница одређује се Одлуком о буџету општине _____ (унети назив општине) за сваку годину у којој се финансирају пројекти месних заједница.

Члан 4.

Конкурс за финансирање пројеката месних заједница (у даљем тексту: конкурс) расписује се до 28. фебруара текуће године.

Конкурс се објављује на интернет страни општине _____ (уписати адресу сајта) и другим локалним медијима.

Захтев за финансирање пројекта по расписаном конкурсун месне заједнице достављају у року од 30 дана од дана објављивања.

Уколико средства за финансирање пројеката месних заједница предвиђена Одлуком о буџету општине _____ (уписати назив општине) за текућу годину не буду у целости расподељена по конкурсун из става 1 овог члана, конкурс може поново да се распише у року од 30 дана од дана окончања поступка по претходном конкурсун.

Области за које се могу користити средства

Члан 5.

Области за које се могу користити средства јесу:

(Потребно је да свака општина, заједно са представницима месних заједница, утврди области за које се могу користити средства. Погледајте модел општине Соко Бања, објављен у овој публикацији).

Право пријаве на конкурс

Члан 6.

Право пријаве на конкурс и на доделу средстава имају месне заједнице са територије општине _____ (уписати назив општине) које испуњавају следеће услове:

- да су позитивно пословале у претходној години
- да предлог пројекта буде у складу са циљевима расписаног јавног конкурса
- да се пројектне активности реализују на територији општине _____ (уписати назив општине)
- да подносилац располаже кадровским и техничким капацитетима да управља пројектним активностима
- да подносилац има реалан финансијски план за предложени пројекат

Месна заједница може аплицирати самостално или заједнички са другим месним заједницама, при чему једна месна заједница може бити подносилац пријаве само на једном

пројекту, док у осталим пројектима може учествовати као партнер на пројекту.

Две или више месних заједница могу заједнички конкурисати за финансирање пројекта, под истим условима.

Максимални износ пројекта

Члан 7.

Висина тражених/одобрених средстава биће наведена у расписаном конкурс. Сви предлози пројекта изнад максималног износа биће дисквалификовани.

Обавезно је учешће месне заједнице од мин 10% у финансирању реализације пројектних активности.

Неприхватљиви трошкови су:

- покривање губитака или дуговања;
- пристигле пасивне камате;
- куповина земље или зграда;
- плаћање истих лица по различитом основу у оквиру реализације једног пројекта;
- дневнице (дневнице, по потреби, укључити у предвиђене накнаде за обављање предвиђеног посла);
- појединачна спонзорства за учешће на радионицама, семинарима, конференцијама, конгресима;
- појединачне стипендије за студије или курсеве;
- плаћање услуге превоза такси возилом, ваздушним или воденим саобраћајем;
- ставке које се већ финансирају из других извора.

Трајање програма или пројекта

Члан 8.

Предвиђено време трајања пројекта је у току једне буџетске године, и дефинисаће се јавним конкурсом, а зависи од потписивања уговора о реализацији пројекта.

Потребна документација за конкурисање

Члан 9.

Пројектну документацију за конкурисање чине:

1. Одлука Савета Месне заједнице о избору пројекта за конкурисање
2. Попуњен предлог пројекта у прописаном обрасцу, одштампан и оверен у два примерка и у електронској форми на ЦД
3. Изјава о суфинансирању пројекта из других извора
4. Антикорупцијска изјава коју потписују суфинансијер и подносилац пројекта

Допунска документација:

1. Биографије особа ангажованих на пројекту;
2. Копија уговора или другог документа на основу којег су обезбеђени други извори за суфинансирање
3. Акт о партнерству (уколико је предвиђено партнерство више месних заједница).

Начин пријављивања пројеката на конкурс

Члан 10.

Пројектне пријаве се могу поднети путем поште или директно на писарници Општинске управе _____ (унати назив општине).

Конкурсна документација се доставља у једној запечаћеној коверти са назнаком на предњој страни коверте, где мора бити наведен назив и адреса подносиоца пријаве, назив и област конкурса.

Испод адресе општине _____ (унети назив општине) мора бити наведена напомена: НЕ ОТВАРАТИ ПРЕ ИСТЕКА РОКА ЗА КОНКУРИСАЊЕ

Пријаве пристигле након предвиђеног рока, пријаве са непотпуном документацијом, поднете на неодговарајућем обрасцу, непотписане или за намене супротне расписаном конкурс, као и пријаве достављене путем факса или електронске поште, неће се разматрати. Комисија ће исте закључком одбацити као неисправне.

Одлучивање о додели средстава

Члан 11.

Стручни преглед и вредновање предложених програма врши Комисија за финансирање пројеката месних заједница Општине _____ (унети назив општине) (у даљем тексту: Комисија).

Комисију Решењем формира Председник општине, из редова одборника Скупштине општине, Општинског већа или запослених у општинској управи.

Комисија ће прегледати и оценити примљене пројекте у року од 15 дана од дана затварања јавног конкурса.

Комисија може подносиоцу пројекта предложити корекције предлога пројекта у делу који се односи на средства потребна за реализацију пројектних активности.

Коначну одлуку о поднетим пројектима доноси Председник општине након увида у Извештај Комисије о прегледу и оцени приспелих пријава на Јавни конкурс за финансирање пројеката месних заједница из буџета општине _____ (унети назив општине) и консултација са члановима Комисије.

Критеријуми за доделу средстава

Члан 12.

Све предлоге програма који су испунили услове конкурса, Комисија ће вредновати на основу следећих критеријума:

Критеријуми	Максималан број поена
1. Усклађеност циљева и резултата предлога пројекта са циљем конкурса	20
2. Капацитет подносиоца пројекта	10
4. Обухват и укљученост осетљивих циљних група (млади, жене, инвалидна лица)	15
5. Одрживост и иновативност пројекта	15

6. Сврсисходност и рационалност трошкова пројекта	20
7. Видљивост пројекта	10
8. Успешност у реализацији претходних пројеката које је финансирала општина	+10/0/-10
МАКСИМАЛАН БРОЈ ПОЕНА	100

Уговор о додели буџетских средстава

Члан 13.

Одлука о избору пројеката месних заједница који се финансирају из буџета општине _____ (унети назив општине) објавиће се на сајту општине _____ (унети адресу сајта општине) у року од 30 дана од дана затварања јавног конкурса.

На основу Одлуке, председник општине закључиће уговоре са месним заједницама о додели средстава и реализацији пројеката.

Обавезе корисника средстава

Члан 14.

Корисник средстава обавезује се да:

- одобрена средства користи искључиво наменски;
- без одлагања обавести Општину _____ (унети назив општине) о свим околностима које угрожавају или онемогућавају наменски утрошак средстава;
- достави Општини _____ (унети назив општине) писани финансијски извештај о наменски утрошеним средствима, фотокопије комплетне документације (изводи из трезора, рачуни, фактуре, уговори, отпремнице) најкасније до дана назначеног у уговору;
- достави фотографије са догађаја, и другу фото документацију која документује реализацију пројектних активности;
- у свим публикацијама, изјавама за медије, објавама на друштвеним мрежама, специјалним емисијама, ТВ и аудио материјалима о пројекту, обавезан је да наведе извор финансирања пројекта и назив конкурса;
- омогући буџетској инспекцији несметану контролу наменског и законитог коришћења средстава, која подлежу контроли примене закона у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава, коју обавља буџетска инспекција Општине _____ (унети назив општине);
- омогући Општини _____ (унети назив општине) мониторинг над спровођењем Пројекта.

Праћење извршавања Уговора

Члан 15.

Општина _____ (унети назив општине) је овлашћена да раскине Уговор и захтева наплату потраживања са законском затезном каматом од дана пријема средстава, до дана повраћаја средстава, уколико Корисник средстава:

1. не испуни обавезе утврђене уговором;
2. о битним околностима везаним за испуњење својих обавеза из Уговора, нетачно или непотпуно извести Општину _____ (унети назив општине);
3. својом кривицом не изврши у целости или изврши неблаговремено, или уопште не може да испуни своје обавезе преузете Уговором;
4. употреби средства ненаменски или у предвиђеном року не достави Општини _____ (унети назив општине) писани извештај.

Завршна одредба

Члан 16.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана, од дана објављивања у "Службеном листу општине _____ (унети назив општине)".

Број: _____

У _____ (унети назив општине), дана _____

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

8.2. *Образац за предлог пројекта*

НАЦРТ

ГРБ ОПШТИНЕ

Општина _____ (уписати назив општине)

Комисији за финансирање пројекта месних заједница

Образац за предлог пројекта

Назив предлога пројекта:	
Назив МЗ:	
Област наведена у конкурсу на коју се односи предлог пројекта	
Референтни број пројекта:	

(Овај број се додељује по пријему предлога пројекта и служи за евидентирање – **подносилац пројекта не попуњава**)

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

Образац за писање предлога пројекта састоји се из 4 дела, и то: (1) Подаци о месној заједници, (2) Подаци о предлогу пројекта, (3) Буџет пројекта, и (4) Изјаве подносиоца предлога пројекта.

Молимо Вас да пажљиво прочитате и попуните овај образац. Образац за писање предлога пројекта попуните помоћу рачунара, користите фонт _____ (навести назив фонта слова), величина ____ (навести величину слова), _____ писмо (навести ћирилично или латинично писмо), на питања одговорите уношењем података у предвиђена поља или испод црте на којој је постављено питање. Пријаве попуњене на другачији начин биће током процеса евалуације, услед техничких недостатака, одбачене као неодговарајуће.

Други део образаца - 2. ПОДАЦИ О ПРЕДЛОГУ ПРОЈЕКТА, не сме имати више од 6 страница у фонту и величини која је прописана.

1. ПОДАЦИ О МЕСНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

1.1 ОПШТИ ПОДАЦИ

Назив месне заједнице:	
ПИБ:	
Матични број:	

Званична адреса (седиште):	
Овлашћено лице (име, презиме и функција у месној заједници):	
Број мобилног телефона овлашћеног лица:	
Е-пошта овлашћеног лица:	
Број телефона месне заједнице:	
Е-пошта месне заједнице:	
Број рачуна месне заједнице и назив банке ³ :	

1.2 Навести чланове актуелног Савета месне заједнице као и описати активности месне заједнице у последњих годину дана. Такође, навести и: број акта о именовању актуелних чланова Савета месне заједнице; број под којим је предат надлежној служби општинске управе финансијски план и програм рада МЗ за годину у којој се подноси предлог пројекта; број под којим је предат надлежној служби општинске управе извештај о раду, остваривању програма и коришћења буџетских средстава за годину која претходи години у којој се подноси предлог пројекта.

2. ПОДАЦИ О ПРЕДЛОГУ ПРОЈЕКТА

2.1. Назив предлога пројекта:

2.2. Износ средстава за која конкуришете (навести тачну суму у динарима према трошковима буџета):

Планирани буџет пројекта:	
Тражена средства од општине: ⁵	

2.3. Подаци о другим изворима суфинансирања пројекта (могу да буду правна и физичка лица):

Назив или име суфинансијера	Контакт адреса и телефон	Износ у динарима
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Ако имате више извора кофинансирања, проширите табелу.

2.4. Корисници пројекта (наведите приближан број корисника – лица која ће имати највише користи од реализације пројекта и његових резултата):

⁴ Током реализације пројекта месна заједница мора да има наменски рачун у банци, који не може користи за другу намену. Коришћење наменског рачуна тражи се због праћења кофинансирања и реализације одобреног пројекта.

⁵ Општина ће финансирати најмање 20%, а највише 90% буџета пројекта.

2.5. Циљеви пројекта (наведите крајњи циљ или циљеве које хоћете да остварите реализацијом пројекта и његових активности):

2.6. Активности пројекта (наведите и опишите сваку планирану пројектну активност чијом реализацијом хоћете да остварите циљеве пројекта наведене у тачки 2.5):

2.7. Резултати пројекта (наведите резулате пројекта који се остварују реализацијом пројектних активности наведених у тачки 2.6; Наведени резултати треба да одговарају циљевима пројекта):

2.8. Одрживост (наведите могућности одрживости пројекта, након престанка финансирања од стране општине – одрживост се односи на могућност наставка активности или резултата активности и по истеку периода обухваћеног пројектом):

3. БУЏЕТ ПРОЈЕКТА (буџет треба да је у складу са предложеним активностима пројекта, учешће треба да буде изражено у динарима, а уколико су вам потребне додатне позиције, додајте нове редове):

Назив трошкова		Кофинанс. из других извора	Кофинанс. општине	Укупно
1. Трошкови ангажованих лица				
1.1.	Пројект менаџер, X месеци x бруто износ			
1.2.	Асистент пројекта...			
1.3.	Друга лица (навести по потреби)			
укупно				

2. Административни трошкови				
2.1.	Трошкови канцеларијског материјала, X месеци x бруто износ			
2.2.	Провизија банке, X месеци x бруто износ			
2.3.				
2.4.				
укупно				
3. Путни трошкови				
3.1.	Трошкови горива			
3.2.				
укупно				
4. Програмски трошкови				
4.1.	Израда идејног решења и припрема за штампу брошура (пример)			
4.2.	Штампање брошура, X комада x бруто износ			
4.3.	Закуп термина на (медијима), X минута x бруто износ			
4.4.	Хонорар за наступ музичке групе, X наступа x бруто износ			
4.5.				
4.6.				
4.7.				
4.8.				
4.9.				
укупно				
ТОТАЛ				

Напомена: (1) Трошкови ангажованих лица, (2) Административни трошкови, (3) Путни трошкови у збиру не смеју бити већи од ____% укупног буџета пројекта (унети дозвољени проценат који не би требао да прелази 25% укупног буџета пројекта).

4.ИЗЈАВА ПОДНОСИОЦА ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА

Ја, доле потписани, одговоран за предлог пројекта у име МЗ подносиоца пријаве потврђујем да су:

- (а) информације дате у предлогу пројекта тачне,
- (б) да подносилац пријаве испуњава све услове из конкурсне документације да учествује у реализацији овог пројекта.

Име и презиме:	
Функција у МЗ:	
Датум и место:	
Потпис и печат:	

8.3. Obrazac antikorupcijske izjave

Антикорупцијска изјава (Правна лица)

_____ (наведите назив правног лица), којег заступа _____
 _____ (наведите име и презиме заступника), овим изјављује да је Одлука о суфинансирању пројекта под називом _____ (наведите назив пројекта), који жели да реализује МЗ _____ (наведите назив МЗ која подноси пројекат), донета у складу са постојећим процедурама у _____ (навести назив суфинансијера).

Суфинансирањем пројекта _____ (наведите назив пројекта) се не могу измирити претходна договања суфинансијера према МЗ коју суфинансира.

Подаци о даваоцу донације/суфинансирања пројекта

Назив суфинансијера:	
Назив предлога пројекта који се подржава:	
Овлашћено лице (име, презиме и функција):	
Адреса и контакт детаљи овлашћене особе (телефон, мобилни телефон и емаил):	
ПИБ (за правна лица):	
Матични број:	
Основна делатност правног лица (кратак опис):	
Мотивација за доделу суфинансирања (зашто је пројекат подржан):	
Процент укупног буџета пројекта који је обезбеђен суфинансирањем:	

- Суфинансијер је упознат са садржајем и значајем пројекта (означити)
- Суфинансирање неће бити искоришћено за тражење било какве противуслуге или друге врсте „трговине утицајем“ (означити)
- Износ суфинансирања ће бити уплаћен на наменски рачун МЗ, према писаним инструкцијама добијеним од овлашћеног лица МЗ (означити)

У (уписати назив општине), _____

Потпис овлашћеног лица – суфинансијера

Потпис овлашћеног лица МЗ

Антикорупцијска изјава (Физичка лица)

_____ (наведите име и презиме физичког лица), овим изјављује да је одлуку о суфинансирању пројекта под називом _____ (наведите назив пројекта), који жели да реализује МЗ _____ (наведите назив МЗ која подноси пројекат), донео упознат са чињеницом да се, суфинансирањем пројекта _____ (наведите назив пројекта) не могу измирити претходна дуговања према МЗ коју суфинансира.

Подаци о даваоцу донације/суфинансирања пројекта

Име и презиме суфинансијера:	
Назив предлога пројекта који се подржава:	
Адреса и контакт детаљи суфинансијера (телефон, мобилни телефон и емаил):	
ЈМБГ:	
Делатност суфинансијера (кратак опис):	
Мотивација за доделу суфинансирања (зашто је пројекат подржан):	
Процент укупног буџета пројекта који је обезбеђен суфинансирањем:	

- Суфинансијер је упознат са садржајем и значајем пројекта (означити)
- Суфинансирање неће бити искоришћено за тражење било какве противуслуге или друге врсте „трговине утицајем“ (означити)
- Износ суфинансирања ће бити уплаћен на наменски рачун МЗ, према писаним инструкцијама добијеним од овлашћеног лица МЗ (означити)

У (уписати назив општине), _____

Потпис физичког лица – суфинансијера

Потпис овлашћеног лица МЗ

8.4. Obrazac izjave o sufinansiranju projekta iz drugih izvora

Изјава о суфинансирању пројекта из других извора

Назив МЗ:	
Назив предлога пројекта:	
Овлашћено лице (име, презиме и функција у МЗ):	
Број рачуна МЗ и назив банке ⁶ :	
Извор суфинансирања (навести) и проценат укупног буџета пројекта који је обезбеђен суфинансирањем:	

6

Информације о суфинансирању пројекта из других извора:

Новац је у потпуности уплаћен на посебном рачуну МЗ
 На посебном рачуну МЗ уплаћено је _____ динара, а други део биће уплаћен _____

Донета је одлука о суфинансирању пројекта, а биће реализована _____

Одлука о суфинансирању пројекта још није донета, а биће одлучено _____

У (навести назив општине), _____ Потпис овлашћеног лица

8.5. Ugovor o korišćenju bespovratnih lokalnih budžetskih sredstava

На основу Јавног конкурса за месне заједнице за финансирање пројекта који доприносе решавању проблема и унапређењу живота грађана у месним заједницама на територији Општине _____ (уписати назив општине), од _____ 2016. године и Одлуке о додели средстава, број _____ од _____ 2016 године, закључује се

6 Током реализације пројекта, МЗ мора да има посебан рачун у банци, који не може користи за другу намену. Коришћење посебног рачуна тражи се због праћења суфинансирања и реализације одобреног пројекта.

**УГОВОР
О КОРИШЋЕЊУ БЕСПОВРАТНИХ ЛОКАЛНИХ
БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА**

између уговорних страна:

1. **ОПШТИНА** _____ (уписати назив општине), _____ (уписати адресу општине), ПИБ: _____, матични број: _____, коју заступа председник Општине _____ (уписати назив општине) _____ (уписати име и презиме председника општине) (у даљем тексту: Општина), с једне стране, и

2. **МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ** _____ из _____, ул. _____, ПИБ: _____, Матични број: _____, коју заступа _____ (у даљем тексту: Корисник средстава), с друге стране.

Члан 1.

Овим Уговором о коришћењу бесповратних локалних буџетских средстава (у даљем тексту: Уговор) регулишу се међусобна права и обавезе уговорних страна, у вези учешћа Општине _____ (уписати назив општине) у суфинансирању пројеката **за месне заједнице који доприносе решавању проблема и унапређењу живота грађана у месним заједницама** као и одређивање, од стране Општине, услова за коришћења одобрених средстава.

Члан 2.

Корисник средстава обавезује се да спроведе **Пројекат** _____ (уписати назив пројекта) (у даљем тексту: Пројекат), који чини саставни део Уговора.

Пројекат ће бити реализован у обиму, динамици и на начин описан у конкурсnoj документацији, коју је Корисник средстава доставио Општини _____ (уписати назив општине).

Члан 3.

Општина _____ (уписати назив општине) се обавезује да обезбеди бесповратна средства за реализацију Пројекта из члана 2. Уговора.

Средства у укупном износу од _____ (уписати износ динара), Општина ће уплатити на текући рачун Корисника средстава број _____ (уписати број рачуна), и о томе донети посебно решење.

Члан 4.

Корисник средстава обавезује се да:

- средства из члана 3. Уговора утроши наменски, сходно члану 2. Уговора, у складу са Пројектом и буџетом Пројекта;
- без одлагања обавести Општину _____ (уписати назив општине) о свим околностима које угрожавају или онемогућавају наменски утрошак средстава, сходно члану 2. Уговора и испуњење својих преузетих обавеза;
- достави Општини _____ (уписати назив општине) писани финансијски извештај о наменски утрошеним средствима из члана 3. Уговора и фотокопије комплетне

документације (изводи из банке, рачуни, фактуре, уговори), **најкасније до краја текуће буџетске** године;

- омогући буџетској инспекцији несметану контролу наменског и законитог коришћења средстава, која подлежу контроли примене закона у области материјално-финансијског пословања и наменског и законитог коришћења средстава, коју обавља буџетска инспекција Општине _____ (уписати назив општине), и
- омогући Општини мониторинг над спровођењем Пројекта.

Члан 5.

Уговорне стране су сагласне да је Општина _____ (уписати назив општине) овлашћена да раскине Уговор и захтева враћање датих средстава са законском затезном каматом од дана пријема средстава, до дана повраћаја средстава, као и надокнаду свих припадајућих трошкова, уколико Корисник средстава:

1. не испуни обавезе утврђене чланом 4. Уговора;
2. о битним околностима везаним за испуњење својих обавеза из Уговора, нетачно или непотпуно извести Општину _____ (уписати назив општине);
3. својом кривицом не изврши у целости или изврши неблаговремено, или уопште не може да испуни своје обавезе преузете Уговором;
4. употреби средства ненаменски или у предвиђеном року не достави Општини писане извештаје и доказе.

Члан 6.

Уговорне стране, у случају потребе, вршиће измене и допуне Уговора споразумно, путем Анекса уговора.

Члан 7.

За све што није предвиђено одредбама Уговора, примењиваће се одредбе Закона о облигационим односима.

Члан 8.

Уговорне стране сагласне су да све евентуалне спорове решавају договорно, а у противном уговарају надлежност суда у _____ (уписати назив надлежног суда).

Члан 9.

Уговор је сачињен у 4 (четири) истоветна примерка, од којих Општина _____ (уписати назив општине) задржава 3 (три) примерка, а Корисник средстава 1 (један) примерак Уговора.

МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

(уписати назив општине)

8.6. Obrazac izveštaja o realizaciji projekta

НАЦРТ

ГРБ ОПШТИНЕ

Општина _____ (уписати назив општине)

Комисији за финансирање пројеката месних заједница

Извештај о реализацији пројекта

Назив пројекта:	
Референти број пројекта:	
Назив МЗ:	
Период извештавања:	

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

Извештај се односи на период реализације пројекта и садржи информације о реализованим активностима и утрошеном новцу.

Образац Извештаја о реализацији пројекта садржи 3 дела, и то: (1) Наративни део, (2) Финансијски део, и (3) Изјаву подносиоца Извештаја о реализацији пројекта.

Извештај треба предати Општинском већу најкасније месец дана након завршетка реализације пројекта. Извештај се подноси у два штампана и оверена примерка и у електронској форми. Поред извештаја предају се и рачуни, изводи из банке и друга документа која потврђују да је новац утрошен у складу са одобреним пројектом.

Извештај о реализацији пројекта попуните помоћу рачунара, користите фонт _____ (навести назив фонта слова), величина ____ (навести величину слова), _____ писмо (навести ћирилично или латинично писмо), на питања одговорите уношењем података у предвиђена поља или испод црте на којој је постављено питање.

Први део извештаја – 1. НАРАТИВНИ ДЕО, не сме имати више од 10 страница.

1. НАРАТИВНИ ДЕО ИЗВЕШТАЈА

1.1. Наведите пројектне активности које сте реализовали:

1.2. Наведите најзначајније резултате које сте постигли (како су ти резултати помогли остваривању циљева пројекта):

1.3. Наведите да ли је било медијских извештаја о пројекту (уколико су медији извештавали о пројекту доставите снимке, исечке или друге медијске извештаје):

1.4. Уколико сте пројекат реализовали са партнерима, објасните међусобну сарадњу:

1.5. Да ли сте услед непредвиђених околности морали да измените пројектне активности (ако јесте, наведите које активности су измењене, разлоге измена и на који начин су измењене пројектне активности реализоване):

2. ФИНАНСИЈСКИ ДЕО ИЗВЕШТАЈА (уз финансијски део извештаја доставите рачуне, изводе банке и друга документа којима доказујете да је новац потрошен у складу са одобреним активностима):

Назив и објашњење трошкова		Уплаћени новац од општине	Потрошени новац општине	Остатак новца од општине
1. Трошкови запослених лица				
1.1.	Пројект менаџер, X месеци x бруто износ			
1.2.				
1.3.				
укупно				
2. Административни трошкови				
2.1.	Трошкови канцеларијског материјала, X месеци x бруто износ			
2.2.	Провизија банке, X месеци x бруто износ			
2.3.				
2.4.				
укупно				
3. Путни трошкови				
3.1.	Трошкови горива			
3.2.				
укупно				
4. Програмски трошкови				
4.1.	Израда идејног решења и припрема за штампу брошура			
4.2.	Штампање брошура, X комада x бруто износ			
4.3.	Закуп термина на (назив медија), X минута x бруто износ			
4.4.	Хонорар за наступ музичке групе, X наступа x бруто износ			
4.5.				
4.6.				
4.7.				
4.8.				
4.9.				
укупно				
ТОТАЛ				

3. ИЗЈАВА ПОДНОСИОЦА ИЗВЕШТАЈА ПРОЈЕКТА

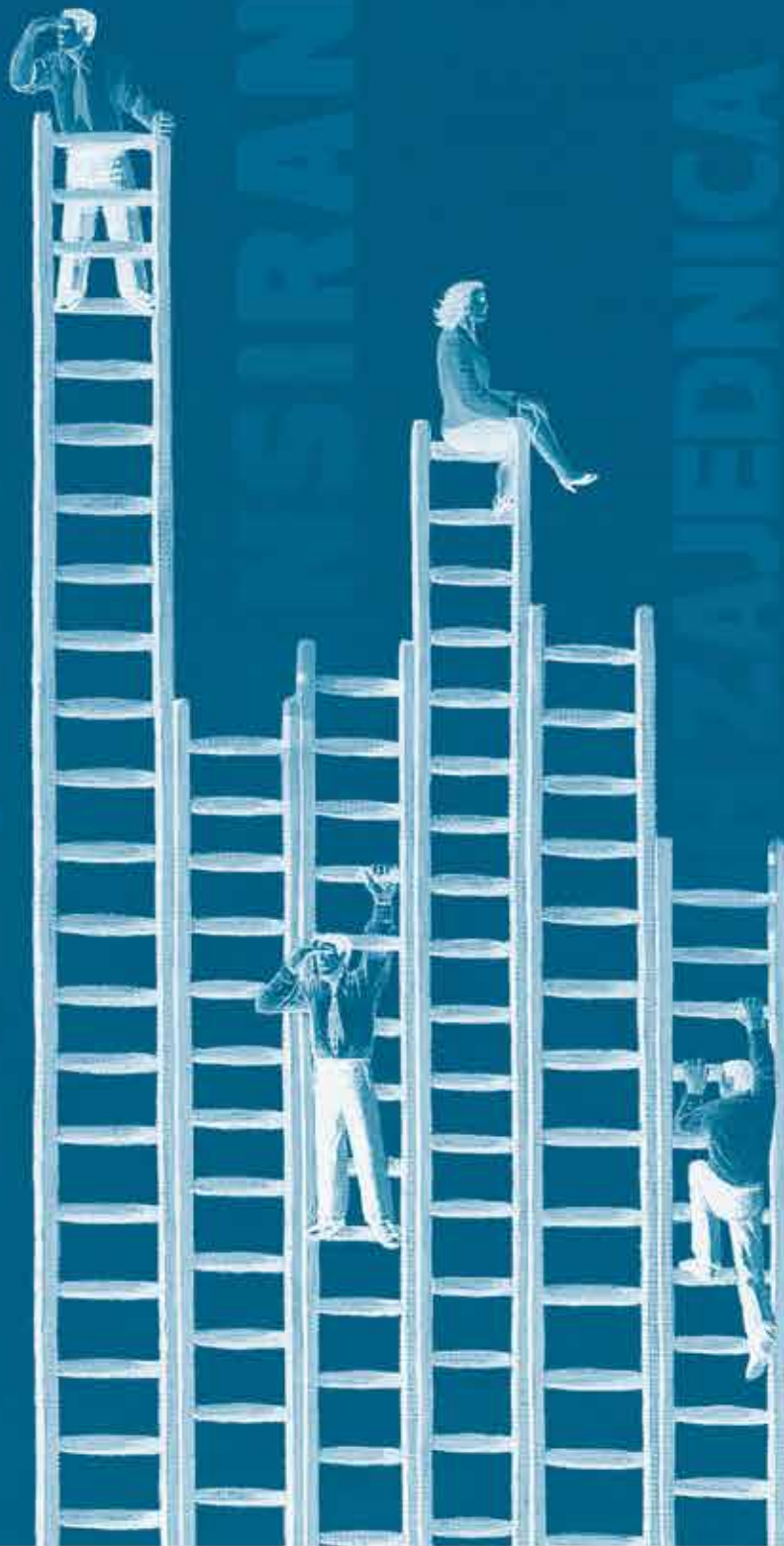
Ја, доле потписани, одговоран за пројекат у име МЗ, потврђујем да су информације изнете у извештају тачне.

Име и презиме:	
Функција у МЗ:	
Датум и место:	
Потпис и печат:	

Prilozi

Primeri usvojenih dokumenata za implementaciju modela programsko/projektно конкурсног финансирања месних заједница у појединим ЈЛС могу се погледати у:

1. Закључку општине Пожега 01 Број: 400-41/12 од 26/12/2012. године којим се усваја Програмско финансирање месних заједница у општини Пожега са пратећим документима;
2. Закључку општине Бачки Петровац РБ: 016-4/308-2015 од 21/12/2015. године којим се усваја конкурсна документација за Програмско финансирање месних заједница у општини Бачки Петровац;
3. Одлуци о суфинансирању пројеката који доприносе унапређењу живота грађана у месним заједницама на територији општине Књажевац бр. 016-5/2016-01 од 02/09/2016. године, објављеној у „Службеном листу општине Књажевац“ бр. 23 од 02/09/2016. године.

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO - SRBIJA
FUND FOR AN OPEN SOCIETY - SERBIA

